

6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ve Seçim Dönemi Yayınları Bilgilendirme Paneli İstanbul 2011

RTÜK Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun: “6112 sayılı Yasa RTÜK ve yayıncılık sektörü açısından dönüm noktasıdır.”

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından düzenlenen, 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ve Seçim Dönemi Yayınları Bilgilendirme Paneli İstanbul’da gerçekleştirildi.

Üst Kurul Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun, Üst Kurul Başkan V. Taha Yücel, Üst Kurul Üyeleri Dr. A. Vahap Darendeli, N.Hülya Alp ve Dr. Hamit Ersoy’un katıldığı panele yayıncı kuruluşlar tarafından yoğun ilgi gösterildi.

RTÜK Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun, Mart ayının hem RTÜK hem de yayıncılık sektörü açısından bir dönüm noktası olduğunu, 15 Şubat 2011 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 6112 Sayılı Yasanın 3 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girdiğini ifade etti.

Türkiye’de özel radyo ve televizyon yayınlarının çok eskiye uzanmadığını söyleyen Dursun, 1990’lara kadar yayıncılıkta kamu tekelinin söz konusu olduğunu 1990 yılında özel yayıncılığın fiilen başlatıldığını belirtti.

Önce 1993’te Anayasa değişikliğinin yapıldığını ardından 1994 yılında 3984 Sayılı Yasanın yürürlüğe girdiğini hatırlatan Dursun, böylece Türkiye’de özel yayıncılığın yasal alt yapıya kavuşturulduğunu belirtti. 3984 Sayılı Yasanın medya temsilcileriyle ve kamuoyuyla fazla tartışılmadan, başka ülkelerin yasalarının çevirisi yapılarak hazırlandığını bu nedenle kısa zamanda ihtiyaca cevap veremez hale geldiğini ifade eden RTÜK Başkanı, Anayasa Mahkemesinin verdiği iptal kararlarının ise zamanla Yasayı uygulanamaz hale getirdiğini söyledi.

RTÜK’ün 2005 yılından bu yana ciddi bir yasa değişikliği çalışması yürüttüğünü ve bu çalışmanın 2011 yılında tamamlandığını belirten Prof. Dr. Davut Dursun, bunun önemli bir dönüm noktası olduğunu vurguladı.

6112 Sayılı Yasayı hazırlarken takip ettikleri yöntemin bazı çevrelerde model olarak gösterildiğine dikkat çeken Dursun, Yasanın hazırlık aşamasında tüm sektör temsilcileriyle pek çok kez bir araya gelindiğini, tekliflerinin alındığını, bunların uzun uzun tartışıldığını bu bakımdan demokratik katılım açısından canlı bir süreç yaşandığını kaydetti. Ortaya çıkan Yasanın Türkiye’de medya sektörünün taleplerini büyük ölçüde karşılayan bir metin olduğunu söyleyen RTÜK Başkanı daha sonra kısaca Yasa hakkında bilgi verdi. Avrupa Birliği Görsel İşitsel Medya Hizmetleri Yönergesi dikkate alınarak hazırlanan Yasanın bu bakımdan Avrupa standartlarında olduğunu ve bundan mutluluk duyduklarını ifade etti. Diğer taraftan Yasanın 1994 yılından beri sektörde ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik net düzenlemeler getirdiğini vurguladı. Yasayla, sektörde rekabetin artırılması, sektörün uluslararası alanda yarışabilecek bir hale getirilmesi yönünde önemli adımlar atıldığını söyleyen Dursun, sayısal yayıncılığın da önünün açıldığını bildirdi.

Düzenleme konusundaki yetki karmaşasının giderildiğini, RTÜK’ün yetkilerinin genişletildiğini ve yayıncılık konusunda tek yetkili Kurum olarak ortaya çıkarıldığını anlatan RTÜK Başkanı denetimle ilgili sıkıntılıların da yeni müeyyide sistemi ile giderildiğini söyledi. Bir başka önemli hususun frekans karmaşasının çözümüne yönelik bir takvim öngörülmesi olduğunun altını çizen Prof. Dr. Davut Dursun sektörle ortak bir çaba içine girerek yasada ön görülen takvime uygun olarak frekans tahsis konusunda önemli adımlar atılabileceğini söyledi.

6112 Sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 3 Mart 2011 tarihinde aynı zamanda TBMM Genel Kurulunun genel seçim kararı almış olduğuna da dikkat çeken Prof. Dr. Davut Dursun seçim dönemlerinin hem RTÜK hem de yayıncılar açısından telaşlı dönemler olduğunu belirtti. Bu

dönemlerde siyasal içerikli yayınların arttığını söyleyen Prof. Dr. Davut Dursun, toplantının konularından birinin de seçim dönemindeki yayınlar olduğunu hatırlattı.

RTÜK Başkanı seçim dönemlerinde yayınlarda uyulacak temel ilkeleri Yüksek Seçim Kurulunun belirlediğini ve RTÜK kararlarının aksine Yüksek Seçim Kurulunun kararlarına karşı iptal davasının açılmasının söz konusu olmadığını söyledi. Yayıncıların Yüksek Seçim Kurulu kararlarına RTÜK'ün web adresinden kolayca ulaşabileceklerini belirten Dursun, bir konuda yayıncıları uyardı. Dursun, YSK'nın yayın kuruluşlarını ülke genelinde yayın yapan kuruluşlar şeklinde tasnif ettiğini, ulusal ve uydudan yayın yapan kuruluşların YSK tarafından bu kategoride değerlendirildiğini bildiren Dursun, bu kuruluşlarla ilgili müeyyide kararlarını YSK'nın,

yerel ve bölgesel yayın yapan kuruluşlarla ilgili müeyyide kararlarını ise il ve ilçe seçim kurullarının verdiğini açıkladı. Bu tasnifin tamamen YSK uygulamalarıyla ilgili olduğunu, YSK tarafından açıklanan ülke çapında yayın yapan kuruluşların hiçbir şekilde ulusal yayın lisanslı kuruluşlar olarak algılanmaması gerektiğini vurguladı.

Daha sonra kürsüye gelen RTÜK Başkan Vekili Taha Yücel "6112 Sayılı Kanunun Sektöre Getirdikleri" konulu bir açılış konferansı verdi. Yücel, Türkiye'de 18 milyon hanede televizyon bulunduğunu, uydu kablo ve karasal ortamda yayın yapan 1591 yayıncı olduğunu, kablo platformunda 1 milyon 217 bin analog, 205 bin sayısal; uydu platformunda ise 2.8 milyon abone bulunduğunu açıkladı.

Taha Yücel, televizyon sektöründe global gelir artışının 2009-2010 yıllarında %7.1 iken Türkiye'de bu oranın %48 olduğunu açıkladı. Buna karşılık radyo reklam gelirlerinin çok ihmal edilebilir düzeyde gerçekleştiğine dikkat çeken Taha Yücel bunun sektörün önemli sorunlarından biri olduğunu vurguladı.

Elektronik medya için yeni teknolojilerle dağıtım rakamlarına yer veren RTÜK Başkan Vekili Taha Yücel bu alanda da dijital yayıncılık lehine gelişmeler olduğunu vurguladı. 2020 yılına doğru internet üzerinden izlenen görüntü içeriğinin konvansiyonel yöntemlerle sunulan görüntü içeriğine eşitleneceğine dikkat çeken Taha Yücel yatırımcı açısından da medya sektörüyle ilgili cazip bilgiler verdi. Kaliteli yayın içeriğinin her platformda yer bulduğunu belirten Taha Yücel "içerik her zaman kral, hangi yöntem yaygınlaşırsa yaygınlaşırsın kaliteli yayın içeriği üretiyorsanız endişelenecek bir durum yok. Ama siz başkasının ürettiği içeriği alıp belli bir yayın akışı içerisinde sunuyorsanız, eğer kendinize ait kaliteli içerik üretmiyorsanız bu durum endişe verici olabilir." diye konuştu.

Daha sonra 3984 Sayılı Yasa döneminde yayıncılık sektöründe yaşanan sorunlara kısaca değinen Taha Yücel, bu sorunların başlıcalarının karasal yayın lisansı verilememesi, sayısal yayına geçilememesi ve dağıtım vericiler, lisans süresinin 5 yıla kısıtlı oluşu, brüt reklam gelirlerinden %5 pay alınması, izleme ölçümlerinde denetim boşluğu olması ve müeyyidelerde zamanaşımı bulunmaması olduğunu söyledi.

6112 sayılı Yasayla getirilen yeni düzenlemeler hakkında bilgi veren RTÜK Başkan Vekili öncelikle sektörün oyuncularının değiştiğini, yayıncı kavramı yerine medya hizmet sağlayıcısının getirildiğini, platform işletmecileri, alt yapı işletmecileri ve multipleks operatörleri gibi yeni kavramların Yasaya girdiğini söyledi.

Taha Yücel Yasayla gelen en önemli üç yenilikten birinin sektörün AB standartlarına uygun düzenlenmesi, diğerinin karasal sayısal yayına geçişin net bir takvime bağlanması ve yayıncı şirketlerin ortaklık yapılarının düzenlenmesi olduğunu belirtti.

Yücel, Yasanın sektöre sağladığı iyileştirmelere de değindi. Bu bağlamda reklam payının %5 ten %3'e indirildiğini, ödemelerin vadelenildiğini, lisans süresinin 5 yıldan 10 yıla çıkarıldığını, reklam yerleştirme sıklığının serbestleştirildiğini, ürün yerleştirme düzenlenmesinin yasaya girdiğini, izleme ölçümlerinin denetim altına alındığını, ithalat ihracat pazarlama ve finans kuruluşlarının ortak olabilmesine imkân sağlandığını, 4207 Sayılı Yasa hariç zorunlu yayın yükümlülüklerinin kaldırıldığını, sorumlu müdürlük ve izleyici temsilciliğinin düzenlendiğini açıkladı.

Daha sonra iki oturum halinde gerçekleştirilen panelin 1. Oturumunu RTÜK Üyesi Dr. A. Vahap Darendeli yönetti. Bu bölümde Başkan Yardımcısı Arslan Narin "6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un Getirdiği Yenilikler ve Uygulama Süreci" konulu, İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanı Muhsin Kılıç, "6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un Teknik Boyutu" konulu birer sunum yaptılar.

RTÜK Üyesi N. Hülya ALP tarafından yönetilen 2. Oturumda ise İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanı Nurullah ÖZTÜRK "Seçim Dönemi Yayınları, Siyasi Reklamlar ve Özdenetime İlişkin Esaslar" konulu bir sunum yaptı.

Ardından Televizyon Yayıncıları Derneği Başkanı Dr. Hidayet KARACA "6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un Yayıncılara Yüklediği Sorumluluklar" başlıklı sunumunda 20 yıldır çıkmayan kanun sonunda çıktı ve tüm yayıncıları rahatlatmış diye konuştu. Yasanın hazırlanma sürecinde RTÜK ile çok sık bir araya geldiklerini RTÜK'ün aynı yöntemi yönetmeliklerin hazırlanması aşamasında da uyguladığını belirtti. Özdenetimin önemini altını çizen Karaca, yayıncıların

Yasayla getirilen serbestlikleri uygulamada dikkatli davranmalarını gerektiğini söyledi.

Soru-cevap bölümünden sonra RTÜK Başkanı Prof. Dr. Davut Dursun panel hakkında genel değerlendirmede bulundu ve panel sona erdi. (15.04.2011, İstanbul)

